

Ca-Nostra

EPOCA SEGONA
ANY VI : NÚM. 59

SETMANARI MALLORQUI
Inca, 1 de Mars 1924

Redacció i Administració
Murta, 5. - Inca.

Mossèn Antoni Ferragut

Cumplint un amorós encàrreg i un deure de gratitud i social, anam a dir qualcom de la vida de Mossèn Antoni, sacerdot santament exemplar, que acaba de perdre l'Església mallorquina i particularment la nostra parròquia de Santa Maria la Major, a on estava afiliat. Ordenar les notes biogràfiques que tenim, és cosa de poques taules, ara descriure la faisor del seu esperit selecte, la seva vida íntima, plena de virtuts i sacrificis, seria cosa de escriure un llibre, quina lectura seria be edificant.

Nasqué Mossèn Antoni dia 9 de desembre de 1856, de pares ben inquers i cristians que comptaven dins sa ascendència personatges eclesiàstics de quatre generacions. Apreta sa ensenyança primària se posà a l'ofici de fuster al costat de son germà Miquel, què, sempre el va alabar per son gust i peritatge. La pietat que sempre havia estat el seu encant, inspirada per sos pares i son onclo, el Pare Lluís Ferragut, Dominicà, li desperià la vocació eclesiàtica.

An el Seminari Consiliar de Sant Pere cursà les assignatures de Llatinitat, Humanitats, Filosofia i Teologia. Prengué Tonsura pel desembre de 1881, Ordes menors i Subdiaconat pel mars de 1883, Diaconat pel mars de 1884 i el Presbiterat dia 20 de desembre del mateix any.

Durant sa vida de estudiant ja comensà a exercir el seu apostolat. Amb altres companys vivia a un casal del carrer dels Oms de Ciutat, sens dubte, per raons econòmiques. Allà formaven com una comunitat religiosa

amb el seu superior que Mossèn Antoni exercí bastant de temps. La reunió d'aquells zelosos joves tenia una altre finidat ben virtuosa. Els vespres, robant temps a son descans, actuaven de instructors de les escoles nocturnes, gratuïtes, de Sant Josep, que tanta importància arribaren a tenir a Ciutat, impulsades per Mossèn Rullàn, Vicari General, en temps del Bisbe Mateu.

El biografista ja el conegué d'estudiant. Era l'amic petit dels seus amics de vacances i recort benbé les estones passades amb aquell jove alt, de mirada concirosa, que nos parlava de Deu i de les coses de l'esperit amb gran fervor religiós.

Al celebrar sa primera missa se feu més patent son esperit religiós i de modestia. Convidà a totes les persones amigues i conegudes a asseurer-se a son Banquet Eucaristic, és a dir, demanava i així fonec complagut, que combregassen amb ell *intra missam*, perque el bon Jesús el fes un bon sacerdot. A la taula paternal sols tengué son padrí de fonts; però els presos i els pobres en participaren.

Al principi del seu sacerdoci fundà a Inca les escoles nocturnes de san Josep, també gratuïtes, que establí als corredors de sant Domingo, juntament amb l'escolà d'aquella església l'honor Bartomeu Sastre. Allà nos ensenyaven de lletgir, escriure, comptes i dibuix. Molts dels qui nos lletgiràn recordaràn encara aquelles explicacions de don Toni, aquelles comunions amb dolços fervorins, aquelles excursions a santa Magdalena i a altres bandes. D'aquells adults, avui n'hi ha que són fabricants, altres consellers del actual Ajuntament, o tenen un establiment obert, sense haver freqüentades més escoles que aquelles gratuïtes, com sut-

ceix amb quí escriu aquestes retxes.

Per aquell temps establí el dia de retir per sos alumnes i demés persones piedoses que feia en la capella fonda del Roser de Sant Domingo. Exposava el Copó desde les dues a les set del capvespre, i aquelles cinc hores es sentia la veu tendra, unciosament deliciosa de Mossèn Ferragut, que dirigia els diferents actes de l'horari.

Aquells treballs d'apòstol, en la esglèsia de Sant Domingo, degueren durar sis o set anys, fins que entrà de ple en els treballs de la Parròquia i el Diocessà el carregà de direccions espirituals.

En 1888, fonc nomenat pel Bisbe, Director de la Congregació de les Filles de Maria, que ja exercia feia dos anys i que retgí lins a la mort (38 anys). Aquest fonc el camp favorit del seu cor per formar les atletes d'Inca temoroses de Deu, modestes i decantar-les dels perills mundanals. Tots els anys promovia per les filles de Maria i duia a terme en bons resultats uns exercicis espirituals, i ara, darrerament, alternant amb els que feien altres congregacions. Per la bona marxa de la Associació procurava formar atletes piedoses, de les desxonduides i aptes, per a servir de presidentes de chor, a quí estimulava a presentar millor els seu estol marià. L'esborrament de les associades que assistien els balls modens li dugué moltes dificultats, però ell, en son caràcter dolçament inflexible, seguia el camí trassat sens contemplacions a les famílies, fossen pobres o riques, procurant sempre que la caritat i la prudència modulàs aquells actes de resta. Resultant de tot això, que la Congregació de les Filles de Maria d'Inca, va arribar esser la més potent i exemplar de Mallorca, al mateix temps que els balls anaven en decadència. Al principi sols era la Congregació de Mossèn Antoni que *esborrava* i avui ja són moltes a Mallorca que segueixen el seu exemple amb hermosos resultats. Encara en el llit de la agonia deia devant mi: Si esborren tendrà Congregació, ara, si afluxen, tocaràn les conseqüències. Quant passava son cadàver per un carrer, un fadrí deia a unes atletes: ara ja podeu ballar. Quin elogi més gros li donava sense donar-se compte!

Mossèn Antoni va esser 36 anys capiller de nostro miraculòs Sant Crist. Aquí cal recordar les festes centenaries dels Sagrats Siors, celebrades l'any set, unes de

les solemnitats més extraordinàries que s'han fetes a Inca, sobretot, aquella processó del vespre que se tregué la venerable Figura, a on assistirem tots els homos d'Inca, degut els treballs del devotíssim Sacerdot.

En 1910, s'encarregà de la Capella de la Puríssima. Tothom sab la important reforma que li va fer perque ses filles i sos devots poguessen pujar a adorar-la i motivar un medi de reculliment de donatius que asseguràs el pressupost del seu culte, tot desitjant que fos el més esplèndid possible.

El zel del pietós sacerdot no deia basta mai i més quant se tractava de Maria Puríssima. En 1911 encara s'encarregà d'una altra associació, fonc nomenat Celedor General de la Visita Domiciliària de la Sagrada Família, a qui celebrava solemne festa tots anys amb aquell segell de pietat que caracterisava totes les seves coses, organitzant turns de visites i oracions per les famílies inscrites.

Per espai de moltíssims d'anys va esser confès ordinari i extraordinari de distins convents de monges i religiosos, i Director de exercicis espirituals de mateixos.

Els primers anys de son ministeri sacerdotal se exercitava en la predicació. Tenia facilitat de paraula, unció religiosa, orde i claritat de idees en les matèries que tractava, però faltant-li les forces físiques, deixà la trona, continuant la administració de la paraula de Deu, en plàtiques piedoses que feia a les filles de Maria, exercicis espirituals, tenent la gràcia de saber-se insinuar insensiblement a les conciències, perque, en mig de tot, era molt humà i conexia el cor de l'homo. Ara recort, que el dia que vestí l'escapulari de terciari de Sant Francesc, va fer la plàtica de la Reunió mensual, i semblava un franciscà consumat que s'havia embegut l'esperit del seràfic Pare.

Cuidava bastant de la seva salut, que sempre tengué un poc delicada, per poder treballar per la gloria de Deu. Degut, sens dubte, al seu invariable mètode de vida podia resistir a sos treballs d'apòstol. S'aixecava a les cinc del matí, celebrava demunt les sis i mai el vèren faltar a cap acte litúrgic de la Parròquia, on actuava de primerer. Passava llargues hores al confessional dirigit les conciències de moltitud de persones de totes les classes de la societat.

Una data demostra que el seu criteri era tengut com una llum del Cel, és el fet que

casi tots els sacerdots, per no dir tots, el tenien per son Director espiritual. A més del rés diví, feia diàriament bastantes devocions, no faltant mai els horabaixes la visita al Santíssim Sagrament i a la Puríssima. Li solia encendre la llàntia i deia sovint que era el seu escolanet.

Una enlairada passió el subjuguà tota la vida, l'afany de comprar llibres, distreguent de sa modesta fortuna cantidats que porien parèixer massa crescudes. L'anit abans de tenir l'atac de apoplegia, Mossèn Antoni, visità aquesta casa i el temptà un catàleg per fer-nos un encàrreg bibliòfil, dient-nos que allò eren el seus vicis. Les hores que tenia lliures les passava llegint, així és que estava enterat de totes les novedats de llibres escoliàstics i seguia el moviment de les ciències teològiques i filosòfiques, per les quals, no poques vegades era consultat.

L'amic Dolor el visità en grans tribulacions que sabia resoldre entre Deu i el seu esperit, puis els seus amics apenes s'en donaven compte. Sa Família mai el va veure plorar i si sonreïa era dolçament, sempre posant bona cara a ses coses i les persones. En son caràcter bondadós, inalterable, donava exemple de serenitat pròpia dels enviats de Deu que porten la pau a les gents...

I aquesta serenitat i aquesta llum de sa intel·ligència les conservà fins el darrer moment de la seva vida. Els cinc dies de la seva malaltia han constituït com una missió per les moltes amonestacions que ha donades a les persones que el visitaven en son llit, i a cada un, els consells eren segons convenia a llur situació. An aquest pobre setmanari li donà, com a molts d'altres, la benedició amb un santeristet indulgenciat, semblant a un patriarca que se mor i beneix sa fillada.

Quant el sacerdot li resava la recomenació de l'ànima, ell contestava a les deprecacions, capgirant l'oració gramatical en primera persona. En els passatges que la litúrgia té un sentit més intens feia moviments, donant a comprendre que se compenetrava del sentit espiritual i volia alcançar de Deu la gràcia que impetren les oracions de l'agonia.

Morí a les set del matí del dia 21 de febrer, rodetjat de sa família, el Rector d'Inca, el Rector de Soller, son gran amic Mossèn Sitjar, alguns sacerdots més, i varies reli-

gioses Franciscanes que reculliren sos últims sospirs.

La nova de la mort de Mossèn Antoni s'escampà per Inca aviat, omplint de condolament o tots sos veïns que el tenien per un homo de Deu. Eren tals les coses que se comptaven d'ell en sos dies de malaltia i i derrers moments, que totes feien olor de santedat, de la mort d'un just.

Bé se manifestà en son enterro i funeral lo molt que era estimat i venerat. Malgrat el maltemp que feia l'acompanyament del seu cadàver al Cementeri va esser una manifestació d'homenatge a la seva virtut i santa memòria. Hi assistiren les escoles dels Germans de la Doctrina i la Congregació de les Filles de Maria en llargues files de llums, el Clergue parroquial en creu alçada i moltitud del poble que seguia darrera els endolats.

Acompanyam en son sentiment a les piadoses dones que constituïen sa Família i que amorosament el cuidaven, com a un gran sirvent de Deu.

Al Sr. Bisbe de Mallorca, al donar-les el pesabé, ha concedit 50 dies de perdó en sufragi de l'ànima de Mossèn Antoni, resant en la forma acostumada. R. I. P.

MIQUEL DURÁN.

La 6ª Conferència del Circol d'Obrers Catòlics

MOSSEN ANDREU CAIMARI

Amb aquella elegància de forma i llenguatge que el distingeix, va donar la 6.ª conferència el nostre compatriota Mossèn Andreu Caimari, versant sobre el tema «Concepte cristià del treball».

Avui la falta de lloc nos impossibilita fer un extracte tal com voldriem d'aquesta filigrana literària. Sols podem marcar quatre punts generals.

En la peroració de Mn Andreu, va mostrar-se ben manifest l'estil personalíssim del conferenciant. En tota ella el vèrem jugar amb les figures del llenguatge, construint bells meandres matijats amb escullits versos de poetes mallorquins i de poe-

sia pròpia, ja per donar vida a la seva doctrina, ja per mostrar més manifest el sentiment altament inquer que va animar tota la conferència.

Feu l'entrada exposant el concepte natural del treball així com l'homo ès nat per treballar, i la noblesa humana de la feina.

Parla amorosament de l'Orfeó d'Inca, i de la seva plasmació com efecte de l'esforç.

El treball, que era una exigència noble de la naturalesa, diu, va ésser transformat en càstig pel pecat original. Després, pel pecat, en una lluita sorda, divideix el món en dos partits acèrrims: els esclaus de la matèria i els victoriosos de l'esperit.

Al trobar-se en aquest punt, Mn. Caimari, divideix el cos de la seva conferència en dues branques per veure 'el treball dins el paganisme i el treball cristià.

Estudia la Grècia i la Roma primitives i després aristocràtiques, marcant la difamació de la feina, que, de quefer reial, passa a mans de esclaus, sers desconsiderats i maltractats.

Després, per l'altra banda, nos presenta a Cristo com el primer dels obrers, la nostra Religió que es compenetra amb el treball i el dicta com a obligació universal.

S'entreté llargament considerant San Pau, qui predica el treball i l'exerceix, fent-nos veure la seva obra evangelizadora dins Efeso, i il·lustrant-la amb projeccions de llanterna màgica que contribuïren a gravar la tesis del conferenciant en la intel·ligència de l'auditori.

Lletgeix una de les mes precioses cartes de San Pau, presentant-la com a vertader concepte integral del treball cristià.

I acaba, confirmant que la feina no és un acte mecànic, sino la llei de vida de tots els estaments.

No cal dir que Mn. Andreu Caimari va ésser ben sovint interromput per sincers aplaudiments. —Ll. M. D.

Cronica d'Inca

Dia 24.—A la Parròquia es celebra una festa a la Sagrada família.

—La Associació dels Juans, a la capella dels Germans de les Escoles Cristianes, fan amb exposició del Santíssim l'Hora Santa en sufragi de Mossèn Antoni Ferragut.

Dia 25.—"L'Harpa d'Inca,, dona un gran concert en obsequi de sos protectors i orfeonistes. Presenta un programa de 18 cançons que etzecuta impecablement. En Parlaren en son Bolletí.

Dia 28.—A la casa Consistorial es té una Reunió del Somatent del Partit d'Inca. Presideix l'acte el vocal del Partit don Felip Villalonga, amb l'altre vocal don Miquel Cerdà, el Secretari de la Comandància don Aureli Aguilar, Comandant de Infanteria, el Batle d'Inca don Miquel Pujades i l'auxiliar del Partit don Antoni Grau.

El President, saludà a tots els assistents, manifestant el seu agraïment pels treballs fets en bé de tant llaudable Institució. Es posà el distintiu a tots els cabos i subcabos assistents, quedant constituït el Somatent del nostre Partit.

Per massa llarga no podem insertar la llista dels cabos i subcabos dels pobles del Distrit, so-lament direm que el cabo del Partit és el retgidor don Ramón Reus Campins i el subcabo don Joan Estrany Mateu, oficial de l'Ajuntament.

El Sr. Batle, don Miquel Pujades obsequià als reunits amb un esplèndid refresc, falicitant-se mutuament de la constitució del Somatent i reinant el major entusiasme.

—Per acort de l'Ajuntament se estàn plantant a diferents punts de la Ciutat 300 pins. Valga això, que redimeix un poc del pecat de l'Ajuntament passada, que me arrencà de la Plaça del Bestià una partida d'arbres, quedant aquella plaça xellada per molts d'anys.

—I del carnaval que hem direm? Que de cada any va més de rotabatuda. L'única nota que hi ha haguda és la improvisació de dues músiques pastorils organitzades pels parroquians de tavernes foranes. Consisteixen en ximbombes, ferraguins, rascadors, tambors, platillos, fabiols, acordeons, xeramies, etc. Feien la compatència a l'Harpa d'Inca; però cada cosa a son temps i d'estiu cigales. Es pessatjaven pel poble portant la bandera d'Espanya.

tiu i havia despert molt de entusiasme entre els amics de L'Harpa; sols així se explica que la gent acudís al teatre amparant la trofa de la neu que caia la nit del 27 de Febrer.

La primera part composta de set cançons dels autors Morera, Mendelssohn, Otto, Vives, i Millet ja constituí un èxit gros. Per aconortar el públic que aplaudia l'Orfeó estrenà la Cançó del Trull, peça molt graciosa i difícil, que tengué que repetir-se.

A la segona part pujaren a les taules 12 nines, uniformades amb vestes blanques com llur innocència, i 6 nins, per formar les cordes mixtes que en aquell acte anaven a inaugurar-se a la massa de L'Harpa. Un somriure de satisfacció brillà en totes les cares, més sorollament manifestat per un esclat de mambelletes.

Prengueren part en l'Himne Mallorquí, El Compte Arnau i en la cançó nadalenca: Fum, fum, fum. Aquesta última tengueren que repetir-la. Desfilaren els autors, Pol. Mas i Serracant, Clavé i Lambert.

El Músic Major del Regiment d'Inca, don Josep Balaguer, que amb aquell temps vengué de Ciutat al Concert, obsequià a les nines i nins amb grossos papers de dolços, que meresqueren forts aplaudiments.

Durant el descans es feien grans elogis de don Jaume Albertí pel partit que havia sabut treure d'aquells infants de deu anys, que matçaven primorosament.

Vengué la tercera part amb composicions de Grieg, Montes, Morera, Vives, Comella i Acenci. Altres set peces cantades d'un cop, que no fan decaure l'atenció ni el silenci del públic. Semblava una sala de intel·ligents que no volen deixar perdre un acort ni un matç; tal era la impressió que donaven els anònims artistes en la interpretació de les cançons tant ben enradonades pel Director.

La cançó gallega «Negra sombra» fonc tant ben dita i matçada que no recordam haver fluït més fonament en música.

En ressum, fonc una vetlada musical

plena de dolces fluïcions de l'esperit per qui a ella assistirem. Sols sentim que amb aquest concert encara la majoria del poble inquer no s'haja fet càrreg de lo que té en son si, per ajudar-li en la seva protecció.

—
Els orfeonistes no bé han acabat els ensais del concert i ja es tornen preparar per pendre part en la festivitat de Sant Josep, puis han de aglapir una partida de coses noves.

Cronica d'Inca

Dia 2 de mars. —En el Teatre de la Congregació Mariana s'estrena una banda de guiterrres bandurris que han titulada "Aurora", organçada per una dotzena de joves congregans, baix la direcció de don Juan Rosselló. Tocaren varies peces amb justesa i netedat que los valgué repetits aplausos.

Mol bé pels joves marians, no tot ha d'esser futbol. Ens agraden els joves que cultiven les arts que desperten bells sentiments.

Acabà de fer interesant la vetlada, el célebre guitarrista don Bartomeu Calatayut, el qual, amb aquella destresa admirable que sab fer-ho etzacutà sis peces de grans autors que li meresqué llargaruts aplaudiments.

Dia 4. —Les fàbriques avui no han obert amb motiu d'esser el derrer dia de Carnaval. La gent acudeix als camps de futbol, al passeig del carrer Major a veure tirar rodelles, de balcó, a balcó, per falta d'altre entreteniment.

A les notes armonioses de la banda del regiment, que altres temporades delitava la Ciutat, han succeït les músiques panxistes portant monigots precedides per la bandera d'Espanya.

—A la Parròquia es fa la conclusió de les coranthes de desagravi al Cor de Jesús. Durant al tres dies ha predicat el Pare Morey Felipneri. S'hi ha cantada una hermosa missa del Mestre Perossi per la Capella parroquial que dirigeix Mn. Tomás Mora. A l'acte de l'acabament hi ha assistit l'Ajuntament presidint el Batle Sr. Puja-des.

Dia 5. —Comensen el dies de salut. El pre-^{ti-}

cadador de la Corema és el Pare Matas de San Felip Neri.

Dia 6.—A Sant Francesc, comensa els sermons coremals el Prior de Franciscans P. Cerdà. Predicarà tots els dijous i diumenges als vespres,

—Vè una companyia de Opera que ha de donar dues funcions en el teatre d'Inca. Anit posa Rigoletto amb un públic numerós. La gent ha sortida satisfeta.

—An el dijous d'avui el bessò se ha pegat a 125 pessetes el quintà.

—Ha sigut nomenat Director de la Congregació de les Filles de Maria el Rnt. don Francesc Garau, El felicitem.

Garbes i Gavelles

FRANCISCANISME

Els protestants de Berlin, admiradors de l'obra de Sant Francesc, han fundat, ja fa dos anys, una espècie de Tercera Ordre, calcada sobre la que fundà el Patriarca Seràfic. Esforcem-nos perquè no s'ofusqui l'or de la seva doctrina, ni es mudi el color òptim de la seva santedat. Així i solament així, i es farà estimar i produirà els seus fruits la Tercera Orde... fins en els protestants!

MODA I MODESTIA

Es verdaderament un descrèdit de la dona cristiana, a la que es tenia per pudorosa i modesta, veure com, fins les piadoses, moltes vegades, es deixen arrastrar de la moda indecent i provocativa en el modo de vestir. Ja les autoritats eclesiàstiques no saben a quina classe de medis acudir per a aconseguir que al menys en la presència de Nostre Senyor Jesucrist, es presentin les dones cristianes vestides cristianament. En moltes parts han dictat severes mides, molt justificades. A Roma, el Cadernal Vicari ha fet fixar en les portes de les esglèsies un avís, prohibint entrar a les persones no vestides decentment. A Nàpols, ha ordenat l'Arquebisbe, que no es doni la Comunió a les do-

nes que no vagin cobertes fins al coll i no portin les mànegues fins el polç.

Diccionaris de les principals llengües

En Castellà (varies classes i edicions).
Català-Castellà i Castellà-Català.
Italià-Espanyol i Espanyol-Italià
Inglés-Espanyol i Espanyol-Inglés
Espanyol-Alemàn i Alemàn Espanyol
Francés-Espanyol i Espanyol Francés.

Equivalencies

REDUCCIÓ de quilos a arroves i unces a 0'20.

REDUCCIÓ de quilos a lliures i milèsimes a 0'30.

Id. En Cartells per tenir davant la bàscula, a 2'00.

REDUCCIÓ de quilos a quintàs, arroves i lliures a 0'25.

Se venen a l'Imprenta de Ca-Nostra --Inca

Apuntes de Geografía general y de Europa

adaptados al programa que para esta asignatura rige en el Instituto de Palma.

Venta: en las librerías escolares

Segells de goma i de metal

de forma elegant i molta durada.
Com també plaques de metal esmaltat en colors.

Les vos serviràn an el nostro Establiment.

Tip. Durán.—INCA.